

Waken en wakker zijn

Een opdracht voor allen

Belangrijk

In de Bijbel worden gelovigen opgeroepen om te waken.

Waakzaamheid is een belangrijk onderwerp, want de Schrift brengt het tientallen keren ter sprake.

Op internet zag ik websites die “de wakkere kerk” of “de wakende christen” heten. Maar:

In welke zin behoren gelovigen waakzaam te zijn?

Bijbelwoorden [1]

Allereerst gebruikt de Bijbel een woord dat “wakker **worden**” betekent (***egeiroo***, “ontwaken”). Dit komt wel 141 keer voor!

In de passieve vorm is het vertaald als “opwekken” (= “wakker ***maken***”).

Egeiroo wordt ook gebruikt voor het opwekken van doden. Een overledene die wordt opgewekt ontwaakt uit doodsslaap.

Bijbelwoorden [2]

Daarnaast gebruikt de Bijbel minstens vier woorden die verband houden met “waken” of “wakker zijn”:

1. Het werkwoord ***agrupneoo*** [4 keer]
2. Het werkwoord ***greegoreoo*** [23 keer]
3. Het werkwoord ***neephoo*** [6 keer] en het daarvan afgeleide naamwoord ***neephalios*** [3 keer]

De volgende dia's laten zien wat deze woorden betekenen.

Agrupneoo

Is een samentrekking van het voorzetsel “*a*” (= niet) en het zelfstandig naamwoord “*hupnos*” (= slaap). Ons woord hypnose is van *hupnos* afgeleid.

Agrupneoo betekent dus letterlijk: “niet slapen” of: “slapeloos zijn”.

“Wakker zijn” in de zin van: “volledig bij bewustzijn”.
Helemaal bij je positieven.

Greegoreoo

Betekent “waken” in de zin van: “opletten of er gevaar dreigt”, “aandachtig gadeslaan”, “bewaken”.

De naam Gregorius betekent: “de waakzame”, “de alerte”, of “de oplettende”. Pausen, priesters en monniken werden dikwijls zo genoemd omdat een zieleherder waakzaam behoort te zijn.

In de verhalen van Paulus de boskabouter heette de das “Gregorius”. Dat was een grapje, want dat beest sliep altijd!

Neephoo, neephalios

Neephoo betekent: “nuchter zijn” of: “vasten” (in overdrachtelijke zin ook: “bedachtzaam zijn”). **Neephalios** betekent “nuchter” of “onbeneveld”.

In de SV is **neephoo** soms als “wakker zijn” en **neephalios** soms als “wakker” weergegeven.

Wie nuchter is kan helder denken. Laat zijn verstand niet benevelen door een roes of een waan. Houdt zich aan de waarheid en laat zich niet meeslepen door fabels.

Letterlijk en figuurlijk

In de Bijbel worden deze woorden zowel in letterlijke als in figuurlijke zin gebruikt. Een mens kan uit zijn nachtrust zijn ontwaakt, wakker zijn, op wacht staan, en niets hebben gedronken. Maar dezelfde woorden hebben dikwijls ook betrekking op waakzaamheid in geestelijk opzicht.

In dit verhaal zal het gaan om die overdrachtelijke betekenis.

Het wordt hoog tijd om de Bijbel op te slaan!

Wakker WORDEN

“Weest niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben... En dit te meer, omdat wij het beslissende tijdstip kennen, namelijk dat de tijd reeds is aangebroken dat wij uit de slaap ontwaken (Gr. **egeiroo**). Want nu is de zaligheid dichterbij ons dan toen wij tot geloof kwamen. De nacht is vergevorderd en de dag is nabijgekomen” (Rom.13:9a,11-12a).

→ *Wie vroeg wakker wordt, begint zich terwijl het nog donker is al te gedragen alsof het licht is gaan schijnen. Hij weet immers dat de zon binnenkort zal opkomen, dat het licht zal worden en de dag zal aanbreken.*

Paulus' conclusie

“Laten wij dus de werken van de duisternis afleggen en de wapens van het licht aandoen. Laten wij, als op klaarlichte dag, op een gepaste wijze wandelen, niet in zwelgpartijen en dronkenschappen, niet in slaapkamers en losbandigheden, niet in ruzie en afgunst. Maar bekleed u met de Heere Jezus Christus, en verzorg het vlees niet om begeerten op te wekken” (Rom.13:12b-14).

→ *Wie wakker is gedraagt zich alsof het koninkrijk van God en Zijn Messias al is gevestigd. Alsof alle duistere praktijken al zijn uitgebannen en het in de wereld overal licht is geworden .*

Wakker WORDEN [2]

“... U was voorheen duisternis, maar nu bent u licht in de Heere; wandel als kinderen van het licht... En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer. Want wat heimelijk door hen gedaan wordt, is te schandelijk om zelfs maar te vertellen. Maar al deze dingen komen openbaar als ze door het licht ontmaskerd worden; want al wat openbaar maakt, is licht. Daarom zegt Hij: Ontwaak (Gr. **egeiroo**), u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten...” (Efe.5:8 e.v.)

→ *Ook hier worden gelovigen opgeroepen om wakker te worden, zich te gedragen alsof het al licht is.*

Wakker BLIJVEN

“Let op: waak en bid, want u weet niet wanneer het de tijd is. Het zal zijn als bij iemand die naar het buitenland ging: hij verliet zijn huis, gaf zijn dienaren volmacht, en gaf aan ieder zijn werk, en gebod de deurwachter waakzaam te zijn. Wees dus waakzaam! Want u weet niet wanneer de heer des huizes komt, 's avonds laat of te middernacht of met het hanengekraai of 's morgens vroeg, opdat hij u niet, als hij plotseling komt, slapend aantreft. En wat Ik tegen u zeg, zeg Ik tegen allen: Wees waakzaam!” (Mar.13:33-37)

→ In vs.33 staat **agrupneoo**, in vs.34, 35 en 37 **gregoreoo**.

Op meer plaatsen

In Mat.24 en Luk.12 is dezelfde gelijkenis beschreven. In Mat.24:42-43 en Luk.12:37,39 staat het woord **gregoreoo**.

De gelijkenis van de heer die op reis gaat belicht “wakker zijn” (**agrupneoo**) en “waken” (**gregoreoo**) vanuit een ander perspectief dan de brieven aan de Efeziërs en de Romeinen.

De gelijkenis wijst op het feit dat de heer na lange afwezigheid plotseling en onverwacht zal terugkomen.

Aan het werk blijven

Een gelovige die wakker is beseft dat de Heer zal terugkomen, en gedraagt zich dienovereenkomstig. Wie waakt verricht het werk dat de Heer hem of haar heeft opgedragen, is daarin trouw, en wordt niet nalatig.

Een trouwe dienaar is met het werk van zijn heer bezig wanneer die komt (Matth.24:44-46, Mar.13:34-35, Luk.12:36-37, 42-43).

Slapen

Slechte slaven zeggen: “Mijn heer blijft uit” (Matth.24:48, Luk. 12:45). Zij trekken de conclusie: “We krijgen al 2000 jaar te horen dat hij terugkomt. Het zal onze tijd wel duren, hij komt waarschijnlijk nooit meer terug”.

Ze beginnen hun “medeslaven te slaan en te eten en drinken met de dronkaards” (Matth.24:49, Luk.12:45).

→ *Hebben geen zorg en respect voor de eigendommen van hun heer. Doen alsof ze zélf baas zijn.*

Wakker BLIJVEN [2]

“**Wees waakzaam** en versterk het overige dat dreigt te sterven, want Ik heb uw werken niet vol bevonden voor God. Bedenk dan hoe u het hebt ontvangen en gehoord, en houd het vast en bekeer u. Als u dan niet **waakzaam bent**, zal Ik bij u komen als een dief en u zult beslist niet weten op welk uur Ik bij u zal komen” (Openb.3:2,3)

De gemeente van Sardis doet wat de Heer haar heeft opgedragen nog maar halfslachtig. Ze wordt opgeroepen om te waken (**gregoreoo**) en Zijn werk weer *helemaal* te doen.

Zich niet laten BENEVELEN

“Laten wij dan niet, evenals de anderen, slapen, maar laten wij waakzaam en nuchter zijn (Gr. **nephoo**). Want zij die slapen, slapen 's nachts en zij die dronken zijn, zijn 's nachts dronken. Maar laten wij, die van de dag zijn, nuchter zijn (Gr. **nephoo**) bekleed met het borstharnas van geloof en liefde, en met de hoop op de zaligheid als helm” (1 Thess.5:6-8).

→ *Waakzaamheid betekent niet alleen: “wakker zijn”, maar ook: “onbeneveld zijn”. Zodat je in staat bent om helder te denken. Wie waakzaam wil blijven, mag geen alcohol drinken of verdovende middelen gebruiken.*

Gods waarheid vasthouden

“Er zal een tijd komen dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar dat zij zullen zoeken wat het gehoor streelt, en voor zichzelf leraars zullen verzamelen overeenkomstig hun eigen begeerten. Ze zullen hun gehoor van de waarheid afkeren en zich keren tot verzinsels. Maar u, wees nuchter (SV “wees wakker”, Gr. **nephoo**) in alles” (2 Tim.4:3-5).

→ Een *nuchtere gelovige houdt het woord van God en de Bijbelse toekomstverwachting vast, en laat zijn denken niet door menselijke verzinsels benevelen.*

Bijbelse hoop vasthouden

“Omgordt daarom de lendenen van uw verstand, wees nuchter (Gr. **nephoo**) en hoop volkomen op de genade die u gebracht wordt bij [de] openbaring van Jezus Christus” (1 Petr.1:13).

→ Een *nuchtere Israëliet* ziet uit naar het heil dat gelovigen uit Israël zullen ontvangen wanneer de Messias komt. Laat zijn blik niet door onheilsprofeten vertroebelen, want die ontkennen dat de Messias geopenbaard zal worden.

OPLETTEN

“Want dit weet ik: dat na mijn vertrek wrede wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet sparen; en dat uit uw eigen midden mannen zullen opstaan die de waarheid verdraaien om de discipelen weg te trekken achter zich aan. Daarom: wees waakzaam (Gr. **gregoreoo**), en bedenk dat ik drie jaar lang, nacht en dag, niet heb opgehouden iedereen onder tranen terecht te wijzen”. (Hand.20:29-31)

→ *Een wakkere gelovige let op of het woord van Paulus niet wordt verdraaid, of verkondiging daarmee in overeenstemming is. Wie denkt: “Ons kan niets gebeuren” is niet waakzaam.*

Over anderen WAKEN

“En neem de helm van de zaligheid en het zwaard van de Geest, dat is Gods Woord, terwijl u bij elke gelegenheid met alle gebed en smeking bidt in de Geest en daarin waakzaam bent (Gr. **agrupneoo**) met alle volharding en smeking voor alle heiligen” (Efe.6:18).

“Gehoorzaam uw voorgangers en wees hun onderdanig, want zij waken (Gr. **agrupneoo**) over uw zielen” (Hebr.13:17).

→ *Wie waakt bidt voor andere gelovigen (dat zij in de waarheid mogen blijven staan) en merkt op wat hen bedreigt.*

“Nuchter bidden”

“Het einde van alle dingen is nabij; wees daarom bezonnen en nuchter (*Gr. **nephoo**, SV ‘waakt’*) in de gebeden” (1 Petr. 4:7).

“Wees nuchter (***nephoo***) en waakzaam (***gregoreoo***); want uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij zou kunnen verslinden” (1 Petr. 5:8).

Wie waakzaam is richt zijn gedachten op wat God aangaande de toekomst heeft beloofd, pleit erop in zijn gebeden, en bidt voor medechristenen die worden vervolgd.

Wie waakt DANKT

Paulus spoorde de gemeenteleden aan:

“**Wees waakzaam**, sta vast in het geloof” (1 Kor.16:13).

“Houd sterk aan in het gebed, en **wees** daarin **waakzaam** met dankzegging” (Kol.4:2)

Wie waakzaam is beseft wie God is en kent Zijn onuitsprekelijke goedheid. Dankt daarom in elk gebed. Weet wat Hij zich heeft voorgenomen en heeft dus alle reden om te danken.

Een grote bemoediging

“Laten wij **waakzaam** en nuchter **zijn**... Laten wij, die van de dag zijn, nuchter zijn... want God heeft ons niet bestemd tot toorn, maar tot het verkrijgen van zaligheid door onze Heere Jezus Christus, Die voor ons gestorven is, opdat wij, hetzij wij **waken**, hetzij wij slapen, samen met Hem zouden leven” (1 Thess.5:6,8-10).

Ons behoud berust op Gods genade. In geen enkel opzicht op onze eigen werken, dus ook niet op onze eigen waakzaamheid.

Maar...

Slapen heeft wél gevolgen

In Openb.16:15 zegt de opgestane Heer:

“Zie, Ik kom als een dief. Zalig hij die **waakzaam is** en op zijn kleren acht geeft, zodat hij niet naakt zal rondlopen en men zijn schaamte niet zal zien”.

Wie niet waakzaam is zal wel voor schut staan wanneer de Heer komt, lof mislopen die hij had kúnnen ontvangen, en in het messiaanse rijk geen eervolle positie kunnen bekleden. In zijn brieven zegt Paulus dat ook, bij voorbeeld in 1 Kor.3:10-15 en 2 Tim.2:12-13.

Samenvatting [1]

Waakzaamheid berust op het besef dat de Messias terug komt en Zijn rijk op aarde zal vestigen. Aan de geestelijke duisternis die er nu nog op aarde heerst zal er dan een eind komen. Wie wakker is:

- Ziet naar de komst van de Heer uit.
- Gedraagt zich alsof Zijn rijk al is aangebroken.
- Houdt vast aan wat God heeft beloofd en laat zich niet door menselijke verzinsels benevelen.
- Beseft wie God is en bidt dus met dankzegging. Bidt ook voor anderen dat ze in Gods waarheid mogen blijven staan.

Samenvatting [2]

Wakker zijn betekent **niet**: De motieven en achtergronden van elke leugen die op ons afkomt doorgronden, elk complot dat er in de wereld wordt gesmeed doorzien.

Een waakzaam mens weet wat God heeft gezegd, is daarin geworteld en gegrond, en verwerpt op grond van die waarheid alles wat daarvan afwijkt of daar tegenin gaat.

Om leugen als leugen te herkennen is het voldoende om te weten wat de waarheid is.

Samenvatting [3]

Gods waarheid is erg eenvoudig:

- Hij is de Schepper van alle zichtbare en onzichtbare dingen, Hij voert Zijn schepping naar de voleinding.
- Zijn rijk komt, Zijn Zoon zal daarin regeren.
- De huidige aarde zal niet spoedig te gronde gaan, maar na Christus' komst nog minstens 1000 jaar blijven bestaan.
- De schepping zal door Hem worden hersteld en vernieuwd.

Laten we dus blijven doen wat de Heer ons heeft opgedragen en laten we leven alsof Hij er al was.